

TRENDS UPDATE

İç Basın ve Trend Özeti

Pazartesi, Salı, Perşembe ve Cuma
Günleri Yayınlanır

Bugün Türkiye'nin en önemli meselesi Ekonomi.

Kaynak: Fatih Altaylı

Yaklaşık 10 gündür tatildeyim. Çeşitli yerlerde iş insanları ile karşılaşıyor, ayaküstü ya da çay kahve içerken sohbet ediyoruz. İş insanı dediysem dev holding sahipleri ya da TÜSİAD'ın büyükleri değil, farklı sektörlerde orta ve orta üstü ölçekli işletmeler. Hepsini kan ağlıyor. Zararına ihracat yapanlar. Ayakta kalmak için yerine koyamayacakları stoklarını dolar bazında zararına eritenler. İşçi çıkara çıkara artık üretimi durdurma noktasına gelenler. Yabancı ortağı Türkiye'den çıkmak istediği için ne yapacağını şaşırırlar. Son birkaç yılı zararla kapatanlar. Gelecekte de ışık görmeyenler.

Banvit Piliç'de daralma.

Banvit Piliç'in bilançosunda daralma sürerken, İzmir Kemalpaşa'daki tesisin de dahil olduğu operasyonlarda çalışan sayısı 450 kişi azaldı. Şirketin net zararı 496

milyon TL'ye yükselirken, ihracat yaklaşık yüzde 63 geriledi. *Kaynak: izmirgibiyiz @izmirgibiyiz*

Önce İzmir hindi fabrikası kapatıldı. Sonra İzmir yem fabrikası kapatıldı. Daha sonra İzmir kesimhaneden vardiya azaltıldı. 400-450 kişi civarı ve toplamda 3 fabrikadan 600-700 kişi çıkarıldı. *Kaynak: olgun Erdoğan @Olgun_Erdogmus*

Sermaye Piyasalarında Fon Krizi çıkacak mı?

Kaynak: Berk Dicle

Sermaye piyasalarında herkesin bildiği birkaç fon var. Herkesin bildiği gibi bu fonlar suni olarak yükseltilmiş hisseleri taşıyorlar. Kriz çıkmadığı müddetçe bu durum şu an bir sorun değilmiş gibi duruyor. Oysaki kriz anında herkes görecek ki burada bu para yok. Fonlarda 1,3 trilyon liralık hisse var ama % 40'ı 7 şirkette toplanmış: #DSTKF, #HEDEF, #KTLEV, #OZATD, #ODINE, #GUNDG , #TEHOL. Yani sadece bu hisseler aşırı şişirilmiş.

Bu hisselerden #HEDEF 650 milyar TL, #DSTKF 590 milyar TL, #ODINE 340 milyar TL, #OZATD 324 milyar TL yani bunların toplam piyasa değeri 1.904 milyar TL.

Buna karşın dev fabrikası olan Ford Otomobil 276 milyar TL, dev banka Yapı Kredi 287 milyar TL, THY 415 milyar TL, ENKA 515 milyar TL ve Akbank 344 milyar TL. Yani toplarsak 1840 milyar TL yapıyor. Özetle adını duymadığımız 5 firma bu gerçek THY devlerinden daha değerli (elbette bu masallara inanıyorsanız)

Daha önce iki firmadaki anlamsız fiyatları yazmış idik. Bu kez aşağıda Tera Yatırım fonunun elindeki OZATD firmasından bahseder isek: Özata Denizcilik defter değerinin 70 katından işlem görüyor. OZATD firması piyasa değeri 324 milyar ama 600 milyon çeyrek zararı, 1 milyar 700 milyon da borcu var. Bu şirketin piyasa değeri, İş Bankası, Yapı Kredi, Ford Otosan, Erdemir Ereğli, Vakıfbank ve Halkbank'tan daha fazla. (yine eğer inanıyorsanız)

Diyelim ki bir depo dolusu elma var. Siz de bu depoya (elmaları biraraya getiren fona) ortak oluyorsunuz ve depodaki 3 elma da sizin payınıza düşüyor. Fondaki elmaların değeri her gün büyük oranda artıyor. Öylesine artıyor ki tanesi 10.000 TL den artık 30.000 TL değerinde 3 elmanız var. Çok kazandınız ve çok mutlusunuz. Bu durum çok hoş bir durum ama taa ki insanlar parasını isteyene kadar. Çünkü bir gün gelecek ve o elmaların 10.000 etmeyeceği anlaşılabacak, ponzi çökecek, herkese 10TL değerinde elmalar kalacak.

Örnek olarak Tera Yatırım fonunun elinde bu yukarıda bahsedilen hisseler var:

**TLY - Tera Portföy Birinci Serbest Fon
Portföy Dağılımı**

Hisse	Haziran-2026	Temmuz-2026
OZATD	%14,17	%32,59
DSTKF	%22,69	%11,77
TEHOL	%7,07	%9,02
PEKGY	%7,66	%8,56
TERA	%6,57	%4,02
TRHOL	%5,55	%3,93

Türk makine sektörü 2021 yılına kıyasla sınırlı büyüme gösterdi ve 2023 yılına kıyasla geriledi.

Aşağıdaki endeksler makine sektörünün yıllar içerisinde fazlaca bir gelişme göstermediğini, takım tezgahları imalatı veya tekstil gibi bazı sektörlerin daraldığını, istihdamın da 2022'deki seviyelerine geri döndüğünü gösteriyor:

MAKİNE ALT SEKTÖRLERİ REEL ÜRETİM ENDEKSLERİ (2021=100)

Sektörlerin Reel Fiziki Üretim Performansı Gelişimi

Kaynak: MAKFED Raporları & TÜİK Verileri

NACE	Detay Sektör / Ürün Grubu Sınıfı	2023 Yıllık	2024 Yıllık	2025 Yıllık (Ocak-Ekim)
28	Makine ve Ekipman İmalatı b.y.s. (Ana Grup)	123,0	112,6	106,0
28.1	Genel Amaçlı Makinelerin İmalatı (Alt Grup)	117,6	106,9	101,8
28.11	Motor ve Türbin İmalatı	115,6	97,3	88,8
28.12	Akışkan Gücüyle Çalışan Ekipmanlar	116,9	103,3	95,5
28.13	Diğer Pompaların, Kompresörlerin, Musluk ve Vanaların İmalatı	120,1	118,6	114,7
28.14	Rulman, Dişli/Dişli Takımı ve Tahrik Elemanlarının İmalatı	101,4	94,2	92,0
28.15	Fırın, Ocak ve Brülör İmalatı	134,0	120,8	118,2
28.2	Genel Amaçlı Diğer Makinelerin İmalatı (Alt Grup)	151,3	136,2	141,1
28.21	Fırın, Ocak ve Ocak Brülörleri (Elektrikli Olmayanlar)	180,8	110,0	114,3
28.22	Kaldırma ve Taşıma Ekipmanları İmalatı	121,1	119,4	118,3
28.23	Büro Makineleri ve Ekipmanları İmalatı	230,7	233,5	245,2
28.25	Soğutma ve Havalandırma Donanımlarının İmalatı	108,6	103,6	111,3
28.29	Başka Yerde Sınıflandırılmamış Genel Amaçlı Diğer Makineler	115,3	114,3	116,5
28.3	Tarım ve Ormancılık Makinelerinin İmalatı (Alt Grup)	134,1	109,7	85,0
28.4	Metal İşleme Makineleri ve Takım Tezgâhları (Alt Grup)	120,6	97,1	90,9
28.41	Metal İşleme Makineleri İmalatı	121,3	93,5	85,9
28.49	Diğer Takım Tezgâhlarının İmalatı	119,9	100,7	95,9
28.9	Diğer Özel Amaçlı Makinelerin İmalatı (Alt Grup)	131,7	124,0	109,5
28.91	Metalürji Makineleri İmalatı	166,0	119,3	84,0
28.92	Maden, Taş Ocağı ve İnşaat Makineleri İmalatı	122,5	117,7	112,3
28.93	Gıda, İçecek ve Tütün İşleme Makineleri İmalatı	118,3	117,1	117,0
28.94	Tekstil, Giyim Eşyası ve Deri İşleme Makineleri İmalatı	107,1	97,3	89,4
28.95	Kağıt ve Karton Mukavva Makineleri İmalatı	83,4	73,8	60,2
28.96	Plastik ve Kauçuk Makineleri İmalatı	153,2	150,7	146,5
28.99	Başka Yerde Sınıflandırılmamış Özel Amaçlı Diğer Makineler	171,5	192,0	157,7
25.21	Merkezi Isıtma Kazanları ve Radyatörleri İmalatı	84,8	66,4	67,9
25.73	El Aletleri, Takım Tezgâh Uçları, Testere Ağızları vb. İmalatı	150,8	152,5	154,8
27.11	Elektrik Motorları, Jeneratör ve Transformatör İmalatı	111,9	110,0	111,7

ALT SEKTÖR GRUPLARI BAZINDA ÇALIŞAN SAYILARI

İstihdam Değerleri Kişi Olarak Gösterilmiştir

Kaynak: MAKFED Raporları & TÜİK Verileri

NACE	ÇALIŞAN SAYILARI	2021	2022	2023	2024	2025
28	Makine ve ekipman imalatı	286.615	307.620	315.911	318.971	302.270
25.21	Merkezi ısıtma radyatörleri ve sıcak su kazanları	15.073	14.929	14.105	14.405	14.122
25.30	Buhar jeneratörü imalatı	3.110	3.115	3.267	3.257	3.193
25.73	El aletleri, takım tezgahı uçları vb.	28.393	30.542	32.435	33.125	32.473
27.11	Elektrik motorları, jeneratör ve transformatör	22.444	24.859	28.208	28.804	27.456
33	Makine ve ekipman kurulumu ve onarımı	91.019	97.982	102.947	106.803	102.949
-	MAKİNE SEKTÖRÜ TOPLAM İSTİHDAMI	446.654	479.047	496.873	505.365	482.463

1. Krize Karşı Direnç Gösteren Sektörler:

- **El Aletleri ve Takım Tezgahı Uçları (NACE 25.73):** Endeksini istikrarlı şekilde artırarak

150,8'den **154,8'e** yükseltmiş ve pozitif ayrılmıştır.

- **Plastik ve Kauçuk Makineleri (NACE 28.96):** 153,2'den 146,5'e gerilese de yüksek endeks seviyesini korumayı başarmıştır.
- **Gıda ve İçecek İşleme Makineleri (NACE 28.93):** 118,3'ten 117,0'ye inerek neredeyse hiç kayıp yaşamamış, talebin esnek olmadığı gıda alanında gücünü korumuştur.

2. Mali Rasyolar ve Sermaye Sıkışması (2024 Sonu İtibarıyla):

- **Stok Devir Hızı:** 5,1'den **4,6'ya** gerilemiştir. Bu, üretilen makine ve ekipmanların fabrikada bekleme süresinin uzadığını ve işletme sermayesinin stoklara bağlandığını net olarak göstermektedir.
- **Ekonomik Rantabilite (Kârlılık):** Sektörün rantabilite oranı %22,9'dan **%17,6'ya** düşmüştür. Yüksek enflasyon ortamında eriyen kâr marjları şirket bilançolarını baskılamaktadır.

Ayçiçek üretiminde % 13 artış bekleniliyor.

USDA

FORECAST 2026/27

KÜRESEL AYÇİÇEĞİ ÜRETİMİNDE YENİ REKOR BEKLENİYOR

KÜRESEL AYÇİÇEĞİ ÜRETİMİ

62,7
MİLYON TON
EN YÜKSEK SEVİYE**+%13**
ARTIŞ
(2026/27)

ÜRETİM ARTIŞININ ANA KAYNAKLARI

RUSYA

20,7
MİLYON TON
+%18

UKRAYNA

13,0
MİLYON TON
+%18
(11,0 → 13,0)

AB-27

9,8
MİLYON TON
+%13
(8,7 → 9,8)

ARJANTİN

4,6
MİLYON TON
REKOR SEVİYEYE
YAKIN

DİĞER ÜLKELER

Kazakistan, Çin ve Türkiye'de üretim artışı bekleniyor.

ABD'de ise hafif bir düşüş öngörülmüyor.

SEKTÖRE ETKİLERİ

ARTAN ARZ

Ham ayçiçeği yağı arzında artış bekleniyor.

FİYATLARDA RAHATLAMA

Küresel fiyatlar üzerindeki baskı azalabilir.

RAFİNERİ MARJLARI

Rafineri marjları iyileşebilir.

KÜSPE & PROTEİN

Ayçiçeği küspesi ve protein ürünlerinde daha rekabetçi fiyatlar oluşabilir.

YATIRIM FIRSATLARI

Protein konsantresi ve izolat yatırımları için güçlü hammadde zemini oluşacak.

TÜRKİYE AÇISINDAN

- ✓ Ham yağ ithalat maliyetlerinde gerileme görülebilir.
- ✓ Rafineri sanayisinin rekabet gücü artabilir.
- ✓ Yerel üreticilerin korunması için üretici destek politikaları önem kazanacaktır.

“

Bol üretim tek başına başarı değildir. Asıl değer; üretimi verimli işleyebilen, katma değere dönüştürebilen ve sürdürülebilir tedarik zincirleri kurabilen ülkelerin olacaktır.

#Sunflower #EdibleOils #Oilseeds
#VegetableOils #Protein #Agribusiness
#USDA #UFOP #Türkiye

İstanbul'un bulunmaz konumu

Kaynak: @borsacibirgenc

Türkiye'den 4 saatlik uçuş mesafesinde 67 ülke, 1.3 milyar insan nüfusu ve yaklaşık 30 trilyon dolarlık ekonomiler var. THY 130'dan fazla ülkeye uçuyor ve dünyanın en fazla ülkesine uçan havayolu.

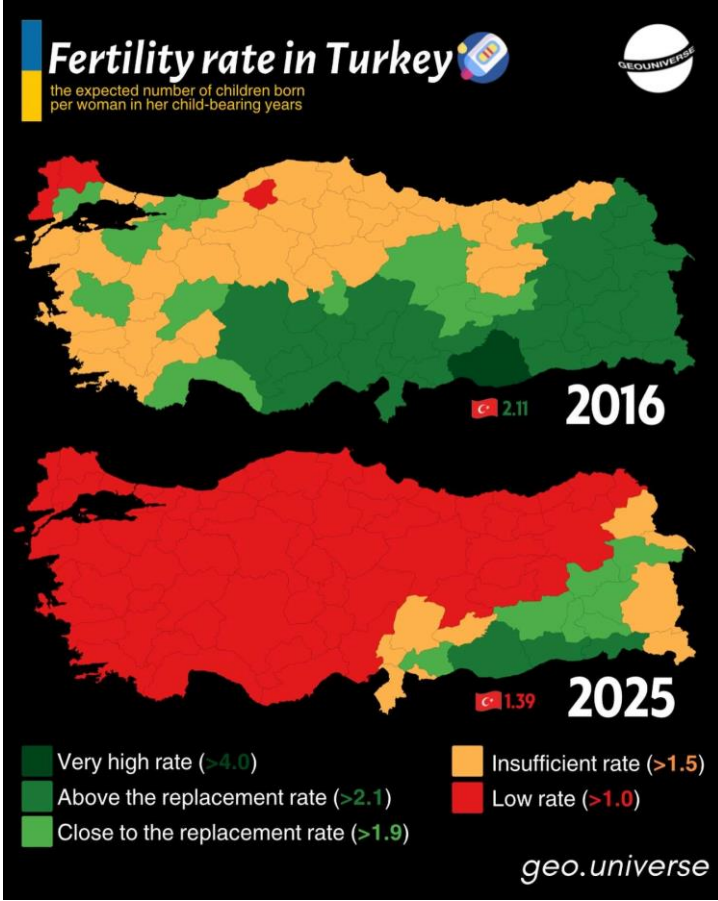
Alfa Romeo ve Maseratti üreten İtalya'daki Cassino fabrikası 300.000 araçlık kapasitesine rağmen altı ayda sadece 6.700 araç üretince Çin'lilere satılması gündeme geldi.

Kaynak: Alexandre Filluzeau, Stellantis, Financial Times

İtalyan fabrikası şu anda kapasitesinin çok küçük bir kısmında çalışırken Çin'li Leapmotor veya Dongfeng'e satılması gündeme geldi. Ayrıca Dongfeng'e Fransa'daki bir Stellantis fabrikasında da model üretmesi için davet gönderildi. Elbette bu, Maserati'nin Çinli bir otomobil üreticisine satılacağı anlamına gelmiyor (Maserati satılık değil).

Son 10 yılda Türkiye’de doğurganlık keskin düştü.

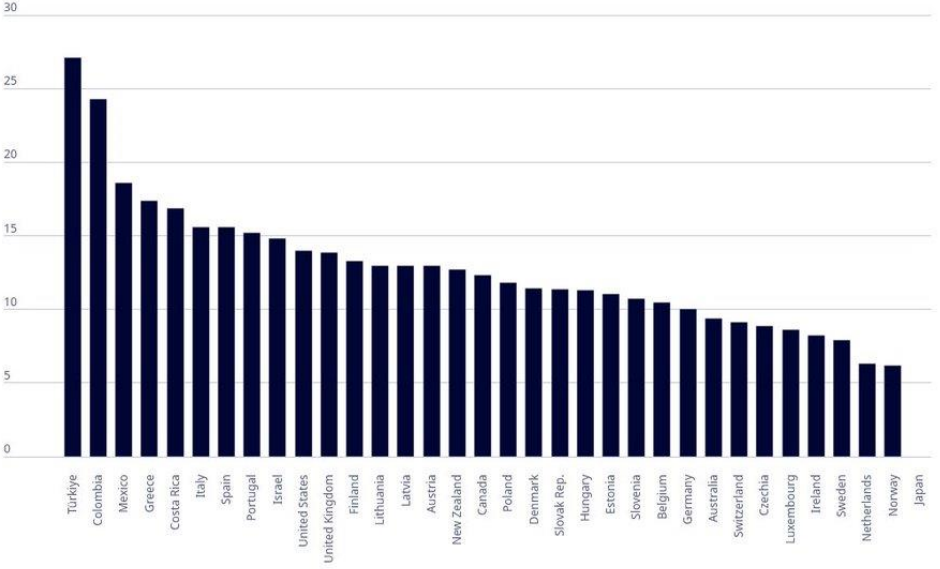
Düşük doğurganlık içeren kırmızı alanlar Türkiye’yi kapladı. *Grafik Kaynağı: geo.universe*

Aşağıdaki grafiğe göre ise Türkiye’de çalışmayan, eğitimde olmayan yani **boşta gezen gençlerin oranı %**

27. Bu durumda doğurganlığın artmaması normal, işi olmayan bir kişi nasıl evlenebilir ve çocuk sahibi olabilir?

Youth not in employment, education or training (NEET)

% of population Total, From 15 to 29 years, 2025

Source: [Distribution of young adults' education and work status, for a given level of educational attainment, age group and gender](#)

© OECD

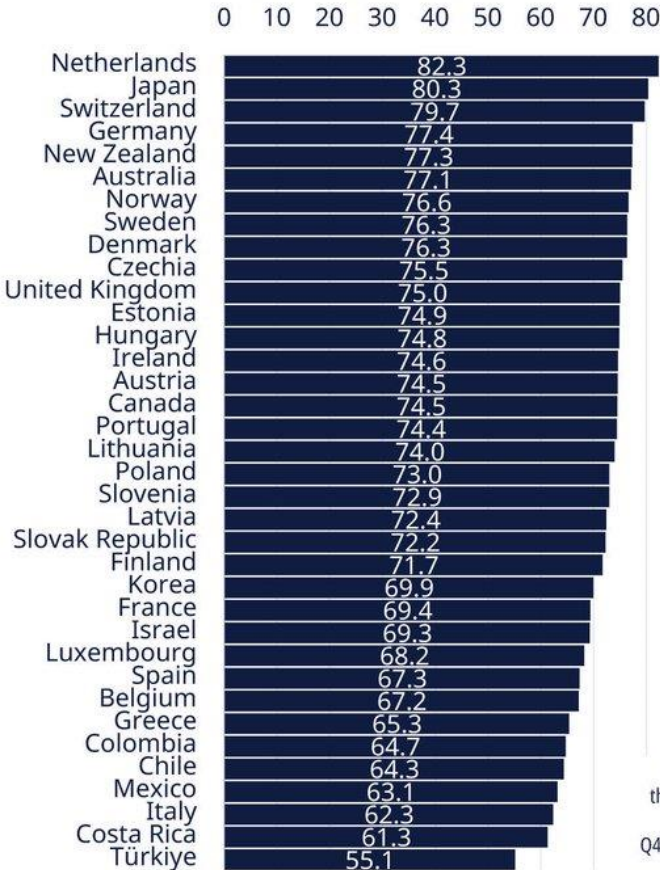
İsviçre'de gençlerinin %75'i üniversiteye gitmiyor. Ancak İsviçre Küresel İnovasyon Endeksi'nde birinci seçildi. Zorunlu eğitim bittikten sonra gençlerin %70'i çıraklığa başlar. 15 yaşında. Haftanın 3-4 günü iş yerinde, 1-2 günü okulda. Maaş da alırlar. Bankacılık, yazılım, ilaç, mühendislik, saatçilik. 240 meslek dalı. Bazı şirketlerin çıraklık programına kabul oranı %4-5. Harvard'la aynı. **16 yaşında bir çocuk, bir bankada müşterilere ipotek başvurusu yaptırabiliyor.** Şu anki cumhurbaşkanı Guy Parmelin, kariyerine çiftçi çırağı olarak başladı. Diploma

veya üniversite sayısı değil önemli olan, sistem ve kalite, ne öğrettiğin. *Kaynak: Serhan Kaya @KayaSerhan_*

Aşağıdaki grafiğe göre çalışanların nüfusa oranı olarak Türkiye son sırada. Çalışmayan kişilerden evlenme ve çocuk sahibi olmasını beklemek kolay değil.

Employment rate stable in most OECD countries in Q4 2025

Percentage of working age population, seasonally adjusted

Due to missing data for the United States, figures for October 2025 and Q4 2025 for the OECD area are not available.

Çin'in araç ithalatı azalıyor, ihracatı patlıyor.

Kaynak: Çin gümrük verileri

Volkswagen'in Toyota'dan yaklaşık %60 daha fazla çalışanı var.

Kaynak: Enver Karahan @meenverkarahan

Ama Toyota daha fazla otomobil üretiyor ve daha fazla satıyor.

Almanya’da maalesef çalışanların çoğu kafasına göre işe gelmiyor. Çalışanlar sağlık sebebi göstermeden kolaylıkla işe gelmeyebilsin, çalışanı koruyalım derken tüm toplumu çalışmayan bir topluluk haline getirdiler.

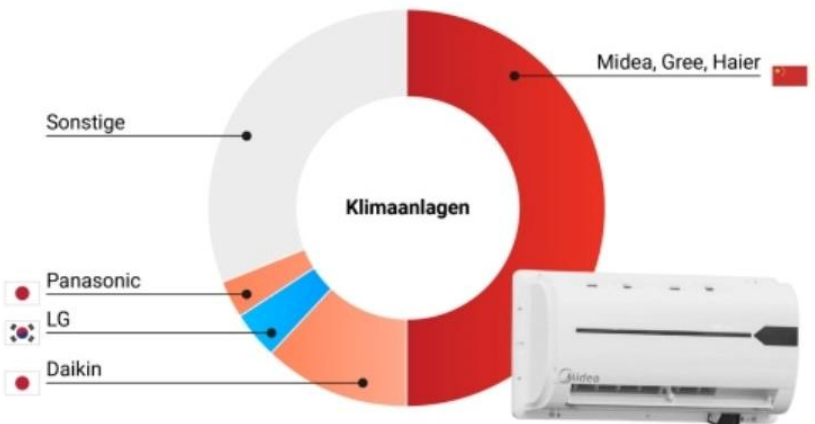
Bütün bunlar yetmez gibi tam bir bürokrasi ülkesi. Bir ekonomi üretken insanları üretmekten çok prosedür yönetmeye teşvik etmeye başladığında rekabet gücünü kaybetmesi kaçınılmaz. Hala bunu anlamadılar. Almanya giderek bir üretim ülkesinden memur ülkesine dönüşüyor.

Klima konusu

Kaynak: International Energy Agency, Associated Press

Dünya klima pazarına Çinli şirketler hakim

Amerika, Japonya ve Güney Kore gibi ülkelerde hanelerin %90'ından fazlasında klima bulunurken, Avrupa'da bu oran sadece %10.

China dominiert den Weltmarkt für Klimaanlage

Anteil der Haushalte mit Klimaanlage
in ausgewählten Ländern (Stand 2026)

